

Bilag til Bemærkningerne til Lovforslaget.

DANMARKS NATIONALBANK

København

Den 3. Juli 1945.

J. Nr. S. 119/44.

*Den kgl. Bankkommissær, Herr Handelsminister V. Fibiger, M. F.,
Ministeriet for Handel, Industri og Søfart, Slotsholmsgade 10, K.*

Under den tyske Besættelse af Danmark har Danmarks Nationalbank fra den 9. April 1940 og fremefter mod Statens Garanti foretaget Udbetalinger til den tyske Besættelseshær og Merudbetalinger over dansk-tysk Clearingkonto i et saadant Omfang, at Danmarks Nationalbanks Tilgodehavender i Tyskland, som Staten garanterer for, paa Tidspunktet for Tyskernes Kapitulation, den 5. Maj 1945, androg tilsammen ca. 8 Milliarder Kr.

De store Udbetalinger fra Nationalbanken, som Tyskerne har fremtvunget, gav Stødet til en stærk Vækst i Omløbet af Nationalbanksedler. Seddelomløbet, der umiddelbart før Krigens Udbrud var paa ca. 450 Mill. Kr., var saaledes den 30. Juni 1945 1 241 Mill. Kr. Der er altsaa fra Krigens Udbrud og indtil nu praktisk taget foregaaet en Tredobling af Seddelomløbet, og dette er væsentlig mere, end Opgangen i Prisniveauet og Befolkningstilvæksten har betinget. Udviklingen i Seddelcirkulationen under Krigen er nærmere omtalt i hoslagte Bilag 1.

Danmarks Nationalbanks Direktion har til enhver Tid under Besættelsen med den største Betænkelighed fulgt den pengemæssige Udvikling, der har givet sig Udtryk i den omtalte Stigning i Seddelomløbet, og Direktionen har da ogsaa i de aarlige Beretninger om Nationalbankens Virksomhed understreget, at den betragtede Udviklingen med Alvor og Bekymring. Under hele Besættelsestiden har Direktionen haft Overvejelser i Gang med Hensyn til Løsningen af det Problem, som den stadig stigende Seddelmængde frembød, og det stod fra første Færd Direktionen klart, at Spørgsmaalet om at faa det store Seddelomløb under Kontrol og tillige faa det reduceret væsentligt maatte komme i første Række blandt de økonomiske Efterkrigsproblemer, der maatte tages op til Løsning.

Paa et tidligt Tidspunkt under Overvejelserne herom naaede man til Klarhed over, at den eneste rationelle Fremgangsmaade ved Behandlingen af Spørgsmaalet om Kontrolforanstaltninger med Hensyn til det store Seddelomløb og en væsentlig Nedbringelse af dette maatte blive en Indkaldelse af samtlige cirkulerende Nationalbanksedler i Forbindelse med en delvis Spærring af de Pengebeløb, som de indkaldte Nationalbanksedler repræsenterede, samt af de meget store Pengebeløb, der af Befolkningen er indsat i Banker og Sparekasser.

Da en Indkaldelse af samtlige Nationalbanksedler krævede store Forberedelser med Fremstilling af nye Seddeltyper og Trykning af et større Oplag af Nationalbanksedler, gik Nationalbanken paa et tidligt Tidspunkt under Besættelsen i Gang med Trykningen af det store Oplag af Sedler, som man nødvendigvis maa raade over ved en Indkaldelse, og det lykkedes at fuldføre dette Arbejde, saaledes at Nationalbanken ved Tyskernes Kapitulation havde sikret sig det tekniske Grundlag for et Forslag til Regeringen om en Indkaldelse af samtlige i Omløb værende Nationalbanksedler.